GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJ

Poštarina plaćena u gotovom.

NOVA

TRIBUNA

Molimo dostaviti pr priloženom uplatnicom.

GODINA VII | Pretplata mjesečno D 6.— Inozem. 10 Pojedini broj D in. 1.50 Čekovni račun br. 34.159 | Petak 3 februara 1939 | Rukopisi se ne vraćaju. Oglasi se računaju po tarifi. Plativo i utuživo u Šibeniku. | BROJ 569

Hitlerov govor i Engleska

Međunarodna politika ovog tjedna dobila je veliki impuls dvosatnim govorom državnog kancelara Adolfa Hitlera u Reichstagu.

Već nekoliko sedmica prije toga donosila je svjetska štampa izvjesna nagađanja u vezi sa pretstojećim govorom. Štampa koja je sebi postavila cilj da objektivno informira i vaspitava suzdržavala se od maglovitih prognoza. Ona pak koja »stvara« javno mnijenje donosila je senzacije u namjeri da svi „ugroženi" budu na oprezu.

Tko je imao prilike da sluša i da razumije taj govor jamačno je iza toga mirno prospavao noć, jer je bio uvjeren da je njemački kancelar govorio vrlo umjereno i razborito, a isto tako i uvjerljivo naročito u pitanju njemačkih kolonija, o čemu je stručna literatura narasla do nepreglednosti. Činjenica što je g. Hitler istakao da se pitanje kolonija može riješiti mirnim putem povoljno je odjeknula u Engleskoj i to u onim krugovima, za koje politika nije posao neke uobičajene sentimentalnosti, već nemilosrdna realnost, koja je u političkom računu Velike Britanije uvijek bila presudni faktor.

Englezi vazda imaju u vidu omjer koji postoji između njih i podanika njihove Imperije. Oni znadu da je svaki četvrti čovjek na kugli zemaljskoj ispravni ili neispravni podanik Velike Britanije koja sama broji tek 45 miliona Engleza!

A znadu i to da Njemačka ima 80 milijona stanovnika, koji žive na vrlo tijesnom prostoru, I Engleska i Njemačka su prvorazredne industrijske i trgovačke zemlje koje trebaju jeftine sirovine, s razlikom što ih Engleska ima na pretek, dok ih Njemačka mora nabavljati iz inozemstva i plaćati u zlatu.

Bivše njemačke kolonije nisu vlasništvo ni Engleske ni Francuske, već su po slovu Versajskog ugovora i Lige naroda predane bivšim saveznicima na upravu; prema tome i formalna strana ide u prilog prava Njemačke.

I zato dok je na čelu engleske vlade miroljubivi realista Chamberlain, postoji opravdana nada da će i to, valjda još jedino pitanje koje dijeli Njemačku od Engleske, biti povoljno riješeno. Zbilja postoji nada, jer Nevile uspješno provodi onu i onakovu politiku prema Njemačkoj za kakvu se pred četiri decenija zalagao njegov otac Joe Chamberlain, koji u tome nije mogao da uspije, jer ondašnje prilike za sporazum i saradnju nisu bile povoljne.

Prema vijestima iz evropskih prijestolnica govor njemačkog kancelara je naišao na povoljan prijem, pa su prema tome svi oni koji su očekivali senzacionalne posljedice ostali razočarani.

STROSMAJER

Početkom mjeseca februara svake godine otkad postoji Jugoslavija skromno se slavi najveći sin hrvatskog dijela jugoslovenske nacije. Škole, sokolske, ne sve, jedinice, gdjekoja nacionalna ustanova, skromno, skoro službeno izvrši tu formalnost, pa će i nje nestati ako ovako ugušimo u sebi ono što bi imalo da resi kulturan narod, a to je: zahvalnost prema dobročiniocima svoje otadžbine i svojeg plemena hrvatskog.

Drugi dio naše nacije — Srbi, otkad se njihov dobročinilac Sv. Sava preseli u carstvo nebesko, najpobožnije i najzanosnije, svugdje — u zemlji svojoj, u iseljeništvu, pa u slobodi i ropstvu, pod polumjesecom i pod austrougarskom bivšom monarhijom, gdjegod je bila na svijetu i sama jednà obitelj srpska, nezaboravljaše Sv. Save svojega kao ni svoje Krsne Slave.

Pročitajmo, Hrvati, beogradske dnevnike od 28 januara o g., i vidimo kako se od Kraljevskog Dvora i Univerziteta, pa kroz sve srednje, građanske i osnovne škole, jednim dahom zahvalnosti, pietetom i nacionalnim, kulturnim i religioznim poletom ujedinjuje srpsko pleme u himni blagodarnosti svome prosvjetitelju! To je, ako ne hiljadugodišnja, istinita kultura!

I ako ne možemo, u svemu da uporedujemo Strosmajera sa Sv. Savom, toliko je ipak on dao Hrvatima svojim umom, svojim srcem i svojim djelima kulturne, prosvjetne, moralne, nacionalne, a najzad i materijalne vrijednosti, da nemamo veće ličnosti od njegove u cijeloj hrvatskoj povijesti otkad se zna za pleme Hrvata.

Je li ili nije, upravo zbog svojih djela, učinjenih za svoje pleme hrvatsko, zaslužio Strosmajer da ga Hrvati, svi i svugdje, sa nacionalne hrvatske tačke gledanja, sa zahvalnošću spominju i slave u dan, njemu od svoje nacionalne Države, odreden? Mislim da jest! I to upravo onako, sa istim žarom zahvalnosti i pieteta kao što braća Srbi slave Sv. Savu. Jedina je razlika, a ta je — priznajem — velika, ta: Sv. je Sava svetac, priznat i od katoličke crkve, a Strosmajer — nije. Njegova su djela, po njegovoj sopstvenoj izjavi, učinjena na Slavu Božju i korist narodnu, ali to nije dosta da čovjek postane — svecem. I ako nije svetac, on je impozantna, duhom, riječju i djelima ličnost kojom bi se ponosila bilo čija kulturna i nacionalna istorija Evrope!

Strosmajer, za života svoga, u naponu svojih umnih i duševno herojskih djela, slavljen i opjevan od P. Preradovića, proglašen u Evropi najboljim govornikom, ravnim Gladstonu, poslije govora izrečenog Ciceronovim jezikom i stilom u Rimu; Strosmajer, svojom moralnom i materijalnom pomoću udari temelje Akademiji, Univerzitetu i Galeriji slika u Zagrebu; podiže svojim samim sredstvima hranu Bogu i bratskoj slozi, u Djakovu; hram kojim bi se ponosio i vječni Rim; on materijalno pomažući Vuka Karadžića, Srbina, i braću Miladinov, Bugare, a po Hrvatskoj, Dalmaciji, Bosni i Hercegovini darežljiv za sve narodne, religiozne i kulturne ustanove; on, katolički biskup, u onoj prigodi, brzojavno pozdravlja ruskog cara i ruski narod, a izazivlje bijes austrijskog, apoštolskog cesara i kralja koji mu udijeli ukor, a odgovorom biskupovim ostade — ušutkano — njegovo veličanstvo; on, u slobodnoj, onda malenoj po broju pučanstva, Srbiji, ušred Beograda pozdravljen i od ondašnjeg vladara Obrenovića i srpskih državnika primljen kao kakav suveren, jer ga bolje razumješe Srbi negoli baruni i grofovi i madžaroni i furtimaši jednog dijela Hrvata; Strosmajer, o kojemu reče jedan Francuz, da bi Francuzi bili osnovali svoju, francusku crkvu, da je on bio Francuz, a poznati astronom, radi Strosmajera, nazva novo otkrivenu zvijezdu — Kroatia: jedan dio sinova tadašnje Kroacije i njihovi, po mentalitetu i duhovnim atributima potomci, današnje Hrvatske, sistematski, ritmom i taktom čiftinskog dirigovanja, hoće da sagore mošti najvećeg Hrvata i neumrlog neimara hrvatske slobode i velike budućnosti hrvatske u zajednici jugoslovenskoj, slobodne, suverene, Bogom određene, a krvlju heroja sazdane — Jugoslavije!

Strosmajer, u prkos pigmejima moralnim i mentalnim, u prkos kolikom bilo broju gložalaca granitnih temelja jugoslavenstva i Jugoslavije, on — bio je, jest, i ostaje u panteonu Jugoslavije najveći Hrvat po umu, srcu i spasonosnim idejama i neprolaznim djelima za sretnu, sjajnu i veliku budućnost Hrvatske, sastavnom i nerastavnom dijelu zajedničke otadžbine i nedjeljive jugoslavenske, veličanstvene tvorevine — Jugoslavije!

Svi Jugoslaveni, Srbi, Hrvati i Slovenci — Strosmajerovci — preporođeni i prožeti duhom i idejama njegovim kliču danas:

Slava, hrvatskom Sv. Savi — Strosmajeru!

Dr M, Perković.

Bokelji i sv. Tripun

Godine i vjekovi prolaze, ali narodi, koji svoje običaje poštuju, ostaju vječno. Makar kako mali narod bio, ostaće vječno samo ako svoje svetinje poštuje i ako se s njima diči i ponosi. Čim narod prestaje održavati svoje običaje i poštivati svoje svetinje, postepeno prestaje biti zaseban narod, već se malo po malo pretapa i sraščuje sa narodima sa strane a osobito sa onim pod čijim je najbližim i najjačim uplivom.

Da smo se na ovim ubavim i strategijsko uplivnim obalama, za koje su gramzili i otimali se svi veći narodi, održali, imamo da zahvalimo samo našim narodnim obilježima i nar. običajima. Naš badnjak naše slave, naše narodne pjesme i kola, naša narodna nošnja i tako dalje, više su poradile za očuvanje ovih naših obala našem narodu i bili su jači, negoli vojne sile osvajača.

Novi pretsjednjk Reichsbanke dr. Funk, njemački ministar privrede.

Među naše narodne običaje spadaju i proslave raznih zaštitnika mjesta i gradova. Skoro svako naše mjesto ima svoga pokrovitelja.

Nijedno mjesto ni grad nije še tako usko povezalo za svojim zaštitnikom, kao Dubrovnik sa svojim sv. Vlahom, Boka sa sv. Tripunom. Nije moguće zamisliti Dubrovnik bez sv. Vlaha a niti Boku bez sv. Tripuna.

Sv. Tripun je pokrovitelj onoga po čemu je Boka u prošlosti i sadašnjosti postala slavna. Sv. Tripun je zaštitnik ustanove Plemenita Tijela Bokeljske Mornarice, simbola stare slave i moći Boke.

Bokelji bez razlike vjere i plemena ma gdje se oni nalazili i bilo kojem staležu pripadali, sakupljaju se svi skupa, da zajednički proslave ovaj dan gdje im »mali Admiral« osvježuje uspomene na staru slavu i moć mile im Boke. Ne cvati Bokom blagostanje kao nekada, ne plove morima njene ponosne lađe sa zastavom sv. Tripuna i natpisom »Fides et Honor«, ne raznose svijetom njenu slavu i moć, ne donašaju bogastva nit ne zadivljuju svijet hrabrošću svojih mornara, ali živi Mornarica i živi stari duh koji će postepeno ali sigurno opet poraditi pod zastavom ujedinjene domovine i pod okriljem svoga zaštitnika.

Plemenito Tijelo Bokeške Mornarice, je jedna od najstarih ustanova u Evropi. Pisanih štatuta ima iz godine 1463, koje je godine mornarica bila reorganizirana, dok se po drugim arhivima za nju znade mnogo ranije. Predajom i crkvenom istorijom smatra se, kao početak ove ustanove 13 januara 809 godine, kao dana kada

je u Boku donešeno tijelo mučenika sv. Tripuna. U početku bilo je i ovo društvo kao i ostala samo cehovsko. Stvoreno pod okriljem crkve, da sakuplja oko sebe pomorce i da ih se međusobno potpomaže. More je bilo uvijek bogat izvor privrede i blagostanja za narode koji su znali da se njime koriste. More je najprikladnija i najprirodnija cesta za spajanje naroda i civilizacije, te za izmjenu dobara i trgovine, to je cesta koja nije trebala niti treba tračnica i troškova za uzdržavanje već samo pameti i hrabrosti, te dobre međunarodne trg. ugovore. To su naši stari Bokelji i Dubrovčani dobro znali, jer su bili pomorci te su vodili pomorsku politiku. Znali su dobro da državé koje su uz more, ako ne napreduju, da nazaduju i da narodi koji su uz more, ako ne shvaćaju vrijednost mora, da ih to isto more baca u propast i u naručje drugim narodima pametnijim i poduzetnijim od njih.

U srednjem vijeku trgovina po moru donosila je velike dobiti, ali je zato bila i izvrgnuta jakim rizicima. Gusari su znali da napadaju trgovinu po moru i da otimaju vrijedne brodove i terete. Sredozemno i Jadransko more na kojim je onda saobraćalo najviše lađa, bilo je i najviše napadano od gusara. Pošto su gusari napadali brodove i trgovinu na moru to su morali svi brodovi bez razlike biti dobro oboružani, pa prema tome i brodovi Bokeljske Mornarice bili su također naoružani.

Ovako oboružani brodovi dobro su poslužili ondašnjoj prkosnoj i ponosnoj »Kraljici mora«! Venezia otimala se je za prijateljstvo ove flote jer joj je dobro dolazila i u njene svrhe u borbi protiv gusara i Turaka. Mletački su je providuri dobro cijenili i podupirali, pa je brzo stekla ugled i čast u Boki. Na čelu ove ustanove stajao je Admiral sa časništvom. Radi svojeg ugleda i časti koje je uživala Mornarica pred venezianskim Proveditorom, a osim toga što je donosila velike dobiti Kotoru brzo je zavladala cijelom Bokom i postala jedini i pravi prestavnik Boke. Admirala se je biralo doživotnom čašću i vlašću. On je bio i vrhovni prestavnik samoupravne vlasti i vrhovni komandant cijele Mornarice. Mornarica je vršila pučku, zdravstvenu i policijsku vlast u teritorijalnim vodama Boke. Mletački providur nije se smio miješati u unutrašnja pitanja Boke. Osam dana pred proslavom svoga zaštitnika, sv. Tripuna Providur je morao predati svu vojnu i sudsku vlast nad Bokom admiralu a to se ispoljavalo vidnim znakom predavanjem zlatnih ključeva Kotor grada admiralu Bokeljske Mornarice.

Bokeljska Mornarica pod okriljem svoga zaštitnika sv. Tripuna proslavila se je u ratovima protiv Turaka i gusara te u borbama za oslobođenje robova. Dala je veliki broj vrsnih pomoraca, heroja, naučenjaka, matematičara, organizatora flota i pomorskih trgovačkih veza, Imala je do danas 37 admirala. Pod vodstvom admirala Bizantija bila je tako jaka, da su i brodovi prkosne Venecije morali pri ulazu u Boku spuštati zastavu sv. Marka i istaći onu sv. Tripuna.

Za ljubav, bratsku slogu i vjersku trpeljivost Boka ima da zahvali ovoj ustanovi. U Boki još i danas postoji crkva sv. Tekle, gdje izmjenično oslužuju sv. misu katolički i pravoslavni svećenici.

»Nuder dakle Bokelji neka se i ove godine proslavi predajnim sjajem i uobičajnim obredima toli ugodnu svečanost — — — — — — — — a svedjer u sreći, slozi i ljubavi.“

Kap. B.

Nepismenost u bližoj prošlosti

Danas kada se u svim krajevima naše prostrane domovine grozničavo radi na suzbijanju nepismenosti, biće zanimivo da iznesemo podatke o nepismenosti na području ranije pokrajine Dalmacije otrag 60 godina.

Po zvaničnim podacima statistike pučanstva Zemaljskog Odbora (izdanje Zadar 1885), prema popisu izvršenom 1880 godine, na području ranije pokrajine Dalmacije bilo je 425.045nepismenih. a samo 51.045 pismenih. Prema ukupnom broju ondašnjeg pučanstva od 476.101 duša, računato u postotcima, bilo je dakle 89.3 po sto nepismenih, a samo 10.7 po sto pismenlh. Najviše nepismenih bilo je u srezovima : benkovačkom 97.63 po sto, kninskom 97 23 po sto, sinjskom 97.16 po sto, imotskom 95.04 po sto. Među ovim žalosnim ciframa izdizao se je nešto jedino srez bokokotorski sa 79.51 posto nepismenih.

Još je poraznije uspoređenje ondašnje pismenosti između muškog i ženskog spola. Na ukupni broj ženskog pučanstva od 236.470 duša. bilo je samo 14.629 pismenih, ili u postotcima 6.22 po sto. Ako iz broja pismenih žena izlučimo one u gradovima sa brojem od 6610, proističe da je u čitavoj ostaloj zemlji bilo samo 8019 pismenih žena, ili u postotcima 4 po sto. I u ovim žalosnim ciframa ženske pismenosti izdizao se je nešto srez bokokotorski sa 10 po sto pismenih žena.

Gornji podaci slažu se potpuno i sa podacima geografsko-statističkog repertorijuma L, Maschek (izdanje Zadar 1888).

Ako današnje stanje nepismenosti sa 58 po sto, uporedimo sa ondašnjim ciframa, nema sumnje da se napredovalo, ali uvijek malo, i prema razmaku vremena, i prema napretku materijalne kulture.

Opća je pojava da jak postotak težačkog pučanstva, koji je u školi naučio čitati i pisati, već druge godine poslije nego je ostavio školu, zaboravlja i čitanje i pišanje, da opet nauči jedino ako je unovačen.

Treba priznati, da veoma doprinosi suzbijanju nepismenosti i vojnička služba, jer mnogi nepismeni tu nauče i čitati i pisati.

Svakako pojavi, da težačko pučanstvo, u dosta jakom postotku, kroz kratko vrijeme poslije nego je ostavilo školu, zaboravlja i čitati i pisati, trebalo bi posvetiti više pažnje i istraživati uzroke toj pojavi. Nema nikakove koristi od toga da je neko naučio čitati i pisati. ako je kroz go dinu dana zaboravio. Pravog uspjeha biće jedino onda, ako pismenost ostaje trajna.

Na području ranije pokrajine Dalmacije postojale su do godine 1920 tako zvane svetačno-nedjelne škole (opetovnice). U ovim školama obrađivalo se je gradivo već obrađeno u višim razredima osnovnih škola, i uspjeh je bio odličan. Ove škole, pored ponavljanja već obrađenog gradiva, te dosljedno nekog kontinuiteta školovanja i vježbe, imale su i tu dobru stranu, da bi gotovo odrasle momke svečanim danom i nedjeljom privukle u školu, umjesto da pijanče po seoskim krčmama, gdje sigurno ne mogu ništa dobra da nauče, jer se tu ne čuju nego psovke i budalasto politiziranje, a obično dolazi do svađe i krvi.

Zar nebi uputno bilo da se opet uvedu ove škole?

O drž. činovnicima

JUGOSLOVENSKE NOVINE, koje odlično uređuje poznati publicista i bivši ministar g. J. Demetrović, od 12-I- o. g. donosi jak i stvaran napis o vršenju dužnosti državnih službenika. Prenosimo samo nekoliko pasusa. »Ubija se moral službe i poretka, ako drž. činovnik primjenjujući zakon, istovremeno taj zakon podvrgava svojoj kritici i nazivlje ga lošim i štetnim. Nema građanina koji će poštovati pravorijek takvog drž. službenika u konkretnom slučaju primjene zakona« . . . »NESAVJESNO JE I NEMORALNO KRŠITI JAVNI POREDAK, ZAGRNUT U TOGU DRŽAVNOG SLUŽBENIKA.« Taktika može da bude u politici, ali n primjeni zakona, za izvršne organe ona ne postoji. Ne može se niti savješću niti sa razumom složiti da jedan državni organ, koji u danom času primjenjuje zakon i vezan je zakletvom na temeljni zemaljski zakon — ustav — javno ixriče da taj temeljni zakon ne valja i da ga valja mijenjati. ZAKON VALJA DOK POSTOJI . . . Nikada nije državni službenik, u svom javnom radu, jednak drugom građanskom licu. Za njega su uvjek postojali, postoje i postojaće posebni obziri koji za druge građane ne postoje. Pretpostavka je da je državni službenik svijestan tih obzira, a ako on to nije ili ih ignorira, ima da iskusi posljedice. Ne iskusi li ih, neminovno će nastati šteta po sam državni organizam. Ovakvi propusti osvećuju se prije ili kasnije, no sigurno je da se oni svete uvijek, samo što kasnije to — teže !

Mi bismo samo nadodali da ovo mora da vrijedi i za one NEKE koji su zaštićeni tvrđavom — stalnosti !

Ante Bedrica - Šibenik
prodaja cipela

Trgovina mode „a la ville de Paris“
Jakša Žuljević - Split
Specijalna prodaja muške pom. robe

Srbi u Dalmaciji
od pada mletačke vlade do Ujedinjenja,

NAPISAO Dr LUJO BAKOTIĆ.
Izdanje G. Kona, Beograd 1939.

Izdavačko i knjižarsko preduzeće Gece Kona izdaće seriju u 20 knjiga sa sadržajem : Srpski narod u 19 vijeku, *a obuhvatiće prošlost srpskog naroda od 1788 do 1918 u Vojvodini, Slavoniji, Hrvatskoj, Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Crnoj Gori, Srbiji i Južnoj Srbiji.*

U redakcionom odboru ovog važnog po našu kulturu i političku istoriju opsežnog djela ističu se imena Slobodana Jovanovića, Stanoja Stanojevića i Jovana Jovanovića, pa su jamstvo za solidnost pothvata.

Nas najviše zanima knjiga koju upravo primismo — Srbi u Dalmaciji — Dr Luje Bakotića, *čovjeka našeg, starije generucije, kojoj ambicija bijaše obrazovanost svestrana, poznavanje klasičnih jezika, a pisahu jezikom italijanskim ne manjom dotjeranošću negoli srpskohrvatskim. G. Bakotić napisao je* Rječnik srpskohrvatskog jezika *1936, i da ne spominjemo druge njegove književne radove, ovo njegovo najnovije djelo — Srbi u Dalmaciji — dokazuje zavidnu radinost, ustrajnost i mnogostručnost književnog rada ovog starijeg pretstavnika kulturne elite dalmatinske, dakako hrvatske i srpske.*

Bez sumnje ovo će djelo izazvati u Dalmaciji mnoga pera da se osvrnu na nj, jer obrađuje ono razdoblje političkog, preporodnog, punog poleta života u Dalmaciji, kad se — nažalost — dva mlada elementa jugoslavenska, Srbi i Hrvati, počeše, da po današnju reknemo, natjecati u — srbovanju i hrvatovanju! To je bilo štetno po jedne i druge, a na korist austrougarske monarhije i dalmatinskog autonomaštva ! I danas će, uvjeren sam, mnogi ocijeniti ovo djelo g. Bakotića mentalitetom i kriterijem onih dana kojih posljedice još — uživamo ! Ali, svakako, ime auktora kao savjesna i nepristrasna čovjeka unapred nam jamči da se je u ovaj rad upustio strogom objektivnošću i radi svojeg imena i radi same stvari, o kojoj piše.

Ličnosti koje pretstavljaju ondašnje Srbe u Dalmaciji, kao: Stjepan Ljubiša, dr Ignjat Bakotić, Savo Bjelanović, dr Vlaho Matijević, dr Dušan Baljak, dr Pero Čingrija, dr Antun Pugliezi i najzad katolički pop don Ivan Stojanović, markantne su i krupne pojave Srba oko kojih je pisac, uz savremene dokumente, nastikao ondašnji pokret dalmatinski. Naravno da su i sa hrvatske strane ocrtane jake savremene velike pojave narodnih junaka, kao što je Klaić, Nodilo, Pavlinović i t. d. Dakle : politička borba — ukratko — Srba i Hrvata.

Nismo dosad imali političku povijest dalmatinskog nacionalnog preporoda, osim u kraćim monografijama ili u pregledima po gdjekoje »Pregledne Povijesti«, a ovo djelo g. Bakotića, mislim da je najpotpunije i najdokumentovanije.

U budućem broju Tribune izniećeu potpun prikaz i svoje mišljenje o djelu, a danas samo upozorujem prijatelje naše »Storia patria« da je nabave i pročitaju.

Dr M. P.

Čudo neviđeno u - Šibeniku

U »Hrvatskoj Reviji«, *br. 12-1938, posvećenoj tristogodišnjici Gundulićevoj, na strani 719, piše g.* **Mirko Šeper** *ovo : »Tako stoji danas na poljani (u Dubrovniku) Rendićev Gundulić uzdignute glava i vazda vedra pogleda,* **dok u isto vrijeme u Krešimirovom gradu Šibeniku** *u parku stoji spomenik* **Nikole Tommasea. I taj je od Ivana Rendića:** *čovjek starac razbašurene kose,* **GRČEVITO UHVATIO RUKOM BRADU i uporno gleda u zemlju..«** *i tako dalje.*

Šibenčani, pohrlite n vaš lijepi park! Gledajte čudo! Kip se Tomaseov miče! Diae i diže ruku i **»GRČEVITO HVATA BRADU«!** *Vidite li? Vjerujete li? Ako vas vlastite oči ne varaju, onda brzojavite tome g. Šeperu da dođe u Šibenik i da vam dokaže* **što vi ne vidjeste** *otkad je spomenik vašeg slavnog Šibenčanina u vašem lijepom parku ! Vi ste još u osnovnoj školi naučili da je Tomaseov spomenik djelo* **italijanskog** *vajara* **HIMENESA,** *a da naš Rendić nema posla s tim kipom koliko nema ni sa građom šibenske katedrale !*

Eto, tako g. **Šeper** *(kažu da je i profesor?) dade nove, kolosalne građe za* **»zgode i nezgode profesora Bolteka«** *u Novostima !*

Bibliofil.

G. dr Dunko Belamarić

naš sugrađanin, biće postavljen za glav. fin. referenta Općine Šibenik. Njegov dolazak biće svakako na veliku korist Općine i Šibenika, jer je on i dosada bio poznat kao dobar i revan činovnik.

Oko dužnosti čitalaca!

Kroz par dana će minuti dva mjeseca od kad smo počeli da izdajemo »Novu Tribunu«. Pošto smo htjeli i nastojali da svakome dokažemo naš potpuno informativni i nacionalni pravac, od nikoga nijesmo ništa tražili, ali u prošlom broju priložili smo naše uplatnice, pa molimo da svak odmah izvoli poslati pretplatu za decembar 1938, za januar 1939, te po mogućnosti i za nekoliko mjeseca unapred.

List je dao sve od sebe da, usprkos vrlo teških prilika, uzmogne tačno udovoljiti svojim prijateljima. A sad je dužnost pretplatnika da svoju malu ali nama toliko potrebitu dužnu pretplatu odmah dostave da tako osiguraju što bolji prosperitet »Nove Tribune«. UPRAVA.

Veliki Sokolski Ples 4-II-1939

U Sokolskom Društvu — Šibenik vrše se užurbano pripreme za veliki ples koji će kao i svake godine da okupi sve one kojima je jugoslavenska ideja visoko iznad svih trenutačnih uskogrudnosti. Ples će biti elitan kao i uvjek a stara mu je odlika: ugodno i intimno raspoloženje. Lutrija (izložena u knjižari »Opal«) je ove godine naročito bogata i privlačna pa se građanstvo moli da obilatom kupnjom srećaka od sokolskih omladinaca pripomogne Sokolu u sanaciji njegovih obaveza. Na plesu koji je ove godine u znaku naših prekrasnih motiva i nošnja, plesati će se slavenska kola: Kraljevo kolo, češka beseda, četvorka itd. Bife je bogat a cijene kontrolisane i umjerene. Dvorana okićena i topla, stolovi na višim položajima da bi pogled na salu bio čim impozatniji. Prema tome: svi na sokolski ples u subotu 4-II-1939.

Biranje uprave M.F.D. „KOLO"

Radi nesporazuma koji je nastao na prošlonedjeljnoj skupštini ove nedjelje je održano, u prisustvu velikog broja članstva, biranje nove uprave M.F.D. »Kolo«.

Skupštinu je otvorio pretsjednik ing. M. Bratuš pozivajući članove na konstruktivni rad.

Potom je g. Stjepan Gojanović predložio slijedeću listu nove uprave:

Pretsj.: ing. Bratuš, potpresj. prof. S. Bošković, tajnik I B. Belamarić, tajnik II St. Miličić, blag. J. Stegić, imovničar M. Županović, arhivari P. Grubišić i J. Guberina, proč. vok. sekcije M. Sunara i Z. Zorić, proč. instr. sekcije J. Žepina i M. Belamarić, proč. kazal. sekcije J. Vikario i I. Mazalin, revizori B. Merlak i J. Vičić, savjetodavni odbor Dr. V. Iljadica, Dr. N. Ćošić, Dr. J. Lalić, M. Šare i Dr. K. Ježina.

Ova jedina lista primljena je od svih članova.

Poslije tog govorio je tajnik g. B. Belamarić koji poziva članove a osobito pročelnike da se za dobro društva ozbiljno prihvate posla i zahvaljuje pretsjedniku na predanom radu kojim je spasio društvo od daljnih neugodnosti.

Blagajnik g. J. Stegić u svom govoru osobito opominje članstvo da svojim radom nebi doprinijeli da se ikada više dogodi ono što se prošle nedjelje dočekalo.

Skupština je završena u sveopćem raspoloženju, uz pjevanje bugarske »Rodne pjesme" od Hristova.

Društvo prijatelja Vel. Britanije i Amerike

u Šibeniku otvara 15 februara 1939 god. tečajeve engleskog jezika i to: 1.) niži tečaj za početnike. 2.) srednji tečaj za usavršavanje. Tečajeve će voditi gđica Olga Javor.

Obuka u svakom tečaju održavati će se dva puta sedmično poslije podne, a svaki tečaj trajati će do školskih ferija.

Cijena za svaki tečaj din. 40 mjesečno. Upisivanje se vrši svakog dana kod »PUTNIK-a« na Poljani za vrijeme uredovnih sati.

Tečajevi se neće održati, ako se za svaki ne prijavi barem 10 slušaća. UPRAVA

Riješen spor sa krževima u gimnaziji

Kako izgleda ovih dana biće potpuno riješen spor sa križevima na našoj gimnaziji. U školi će biti postavljeni stari križevi sa raspelom, kokovi su visjeli i u staroj gimnaziji. Nabožne slike koje prestavljaju reprodukcije Madone i Isusa od glasovitih umjetnika, koje su ovih dana bile izvješene ostat će također u učionicama.

ZAHVALA. — Pododbor Gospođa Knj. Ljubice nalazi za svetu dužnost da i ovim putem zahvali svima onima, koji su doprinijeli uspjehu Svetosavske zabave.

Osobita hvala članici gđi Milki notara Bučića, koja je nesebično i predano uložila svoj trud, da male diletante dotjera do malih umjetnika.

Zahvaljujemo g. uč. N. Manojloviću koji je sa uspjehom održao prigodno predavanje, kao i maestru g. I. Žepini koji je spremio svoje horove.

Sa osjećajem zahvalnosti sjećamo se i sve one plemenite gospođe, koja su tom prilikom priložili svoj prilog, kao i gospođa, koje su poslale kolače i likere, da se počaste mali diletanti koji su na sveopće zadovoljstvo odigrali svoje uloge.

Još jednom je izgledno i za pohvalu odaziv svih lica, — ma u kom pogledu bilo — da se društvu omogući da ublaži bijedu i nevolju svojih bližnjih. Uprava.

VJENČANJE. Ovih dana u krugu svojih roditelja vjenčala se je naša simpatična sugrađanka gca Ksenija Kožul sa gosp. Svetozarom Bilbijom. Kumovi svečanom činu bili su g. g. V. Čok i Dr D. Urukalo. — Sretnim mladencima naše iskrene čestitke.

DA POČASTI USPOMENU blpok Krešimira Novaka položio je u fond «N. Tribune" g. Jakov Kapitanović iz Maribora din. 20.— Darovatelju uprava toplo zahvaljuje.

U SPOMEN

Zlatko V. Kačić-Dimitri

Preminuo je drug, prijatelj... borac. Preminuo je jedan od onih mnogih neznanih junaka koji su čitav svoj život, od najranije mladosti do posljednjeg časa pred smrt, posvetili radu i borbi za svete ideale nasleđene od svojih otaca. Preminuo je čovek koji je sve svoje snage stavio u službu ljubljene Otadžbine, koja mu je za nagradu dala kutak svoje grude, gdje će njegovo umorno telo naći onog mira, koji mu je nedostajao za života.

Kao da je to sudbini svih ljudi koji polaze putem idealnog nacionalizma...

Umro je drug Zlatko!

Umro jn šegrt Orjunaških odreda, umro je radenik na polju hemije, umro je diplomata u službi Nacije, umro je borac Jugoslovenskog neonacionalizma!

Zlatko V. Kačić-Dimitri rodio se u Šibeniku 1892 godine u građanskoj familiji. Po završenoj srednjoj školi odlazi na frontu da se kao dobrovoljac bori za nacionalnu slobodu. Poslе rata jedan je od osnivača Orjune u ovim krajevima, da uskoro ode u Južnu Ameriku posvetivši se diplomatskom pozivu sa kog se položaja vraća u Otadžbinu, da bi se posvetio novoj dužnosti ali ga tu iznenađuje — smrt...

Druga Kačića, kao čoveka, kao organizatora i prijatelja sačuvaće u trajnoj uspomeni sve pristaše JRZ šibenskog sreza, koji — iz dubine svog srca — žale za njim!

Neka je Zlatku Kačiću laka jugoslovenska zemlja!

GRAND HOTEL
KNIN
TELEFON BR. 25
Vlastita garaža na raspolaganje
Prvorazredni salonski orhestar
Podvorba brza i tačna,
Cijene umjerene.
Tonkino

Prof. MIRKO LEŽAIĆ 5 (Lične uspomene)

O ZASLUŽNIM POKOJNICIMA NAŠEG KRAJA

2) Sava Bjelanović

Sava Bjelanović rodio se u Đevrskama, 15 oktobra 1850. Osnovnu školu i gimnaziju sa italijanskim nastavnim jezikom svršio je u Zadru, a pravne nauke na Univerzitetu u Beču. Zatim se zbog narodnih poslova nastanio u Zadru. Tu je proveo punih sedamnaest godina u muškoj borbi za narodna prava i za pobjedu čiste narodne misli na Jadranskom Primorju. Borbu je vodio kao urednik **»Srpskog lista«**, *docnijeg* **»Srpskog glasa«**, *kao vođ i organizator* **»Srpske narodne stranke na Primorju«** *i kao narodni poslanik u Dalmatinskom saboru. »Na peru i na riječi — kazao je o njemu d-r Dnšan Baljak — uvijek neumoran, on je suzbijao junački i vješto sve ono što je moglo prijetiti opstanku srpskoga naroda.« To je bilo u doba (1880 — 1900) možda najtežih političkih i ekonomskih prilika, kroz koje je naš narod prošao od svoga doseljenja u današnje zemlje. U središtu borbe bez pardona i uvijek spreman na biljezi, Sava Bjelanović je ispunio sedamnaest godina »u radu i naporu gorčini i čemeru.« To je u stvari bio mučenički život »sa bezodornim danima mi probdjevenim noćima.«*

Kad bi osjetio da se odveć zamorio, Sava Bjelanović je u zgodnoj prilici prekidao za čas borbu sa silnicima i »otiskivao se na put.« Odlazio je »u svijet« da bi se bar za kratko vrijeme sástao sa viđenijim ljudima i da bi što bolje upoznao naše i slovenske zemlje. Isto tako, zbog kraćeg odmora i popravke zdravlja, a naročito da ga čitanje tuđih stvari (osobito slabo pisanih novina, koje je po zanatskoj dužnosti morao da čita) »ne bi — po riječima g. Marka Cara — zorazilo, te mu i nehotice u krv prešlo i rođeni jezik (klasični jezik [kršne Bukoviee) natrunilo, on je češće odlazio u svoje rodno mjesto, da se na izvoru okrijepi te da iz doticaja s narodom, kao ono Antej iz doticaja s majkom zemljom, prećrpe novu snagu za svoj dalji rad.« Za vrijeme takovih odmora u Đevrskama, ja sam Savu Bjelanovića više puta vidio. Sjećam se da sam ga gledao, kako zamišljen i ozbiljan šeće po „baščí" blizu svoje kuće, ili po polju »ispod obalá.« Bio je malena rasta kao i mater mu, široka čela, sa licem obraslim u gustu crnu bradu i brkove, i sa cvikerom na pravilnom nosu. »Prěmda željan društva — veli za njega d-r D. Baljak — i nalazeći najveće uživanje u razgovoru, dok je on samo malo govorio, ležala je na njemu, i u njemu se odsijevala ona sjetna sumornost, koja se može opaziti kod našeg bukovičkog gorštaka, kao neka želja mira i ljubavi, tiho tugovanje u izgnanstvu, čežnja za dalekom otadžbinom.« Seljaci su Savu Bjlanovića svuda s pažnjom susretali i uvijek s osobitim poštovanjem pozdravljali. On se s mnogima rado zaustavljao i u razgovor upuštao. A seoske žene i cure, čak i na velikoj daljini, iz poštovanja nisu htjele nikako da mu pređu »preko puta.« Čekale su s punim vučijama na leđima dok on prođe. To se dešavalo gotovo svakog dana, jer se baš ispod kućâ plemena Bjelanovića nalazi usred polja bunar »Strižanac«, odakle su one crpale vodu i odnosile je svojim kućama. „Dani, koje bi provodio na otvorenom polju u svojim Đevrskama, — ističe o-pet d-r D. Baljak u **»Srpskom glasu«** *od 12 (24) marta 1897 broj 11 — bijahu za njega najslađi. Tu na živome izvoru on je srkao sok narodnog života, tu je on sebe nalazio, tu mu je duša narodna progovarala; u njemu, na tome izvoru napojenom, kipjela je srpska svijest, koja je silno tražila da se izlije na polju javnog rada.«*

Sava Bjelanović je činio velike napore oko podizanja i otvaranja narodnih osnovnih škola po selima zagorske Dalmacije. Narodna prosvjeta bila je stalno uvrh njegovih misli. Njegovoj brizi ima se zahvaliti da se ovidalo nekoliko osnovnih škola u selima Kninske Krajine, Bukovice i Ravnih Kotara. Među tim zagorskim selima bile su i njegove Đevrske. U Đevrskama započeo je rad svečanim otvorom prve školske godine 1894 - 95. Za učitelja je bio postavljen **Spasenija Knežević**, *sinovac pok. vladike Stefana Kneževića, zvanog »Vukobrata«, iz Očestova. U školu su išla djeca obojega pola i iz sva tri đevrsačka zaseoka; iz srednjeg dijela sela, iz »Nožice« i »Zečeva.«*

(nastaviće se)

Makarska

Nazad dosta vremena dok je u svojstvu tajnika sreskog odbora C. Krsta bio g. Luka Klarić, pokrenula se bila akcija oko organizovanja dobrovoljnog bolničarskog tečaja u Makarskoj. Što onda nije uspjelo, sada zauzimanjem g. M. Barbira presjednika sreskog odbora i g. Vrankovića vršioca dužnosti sekretara uspjelo je iznad očekivanja.

Tečaj je trajao puna tri mjeseca, u samom početku upisalo se u tečaj 50 što gospođa i gospođica, a ispite su položile samo 14 i to 2 muškarca.

Sa odličnim položile su ispit, gospođice Valy Karalipeo, Oršulina Šaula, Klarić Gorka Lukina i Ribičić Ivica.

Predavao je g. Dr. Martin Petković i g. Vranković, ispitima su bili prisutni gospoda Dr. Ivić presjednik Banovinskog odbora C. K. sekretar Nikla Juretić, te Marcel Barbiri apotekar i presjednik sreskog odbora C. K. Nakon završenog ispita uslijedilo je zajedničko fotografiranje, koju sliku nadamo se vidjeti u glasniku C. K. Za vrijeme samog tečaja obećavalo se svim pohađaocima tečaja da će se napraviti zajednički izlet u Mostar gdje bi pregledala bolnica i održalo stučno predavanje, ali do toga nije došlo. Poželno bi bilo da bi se ostvarilo ovo obećanje, pak se obračamo nadležnim da ispune svoje obećanje. L. F. K.

DUŽNOST PREMA N. TRIBUNI

Januar 1939. — O značaju i njezinoj ulozi u našem javnom žiaotu neću u a vjerujem da netreba mnogo govoriti. U našim prilikama i okolnostima kada ljudi krenuše sa pravog puta »N. Tribuna“ je vršila i vrši svoju dužnost i uticaj na te ljude, vrši blagotvorni uticaj, na svakoga Njen uticaj osjeća se, a i osjetiti će se još više nakon što je u stavu ne - partijskom, jer je snažna, te ostala najjači i najuticajniji faktor na našem Jadranu. Tim samim faktom da je N. Tribuna glasilo svih Jugoslavenskh nacionalista mi je pozdravljamo. Poslije toliko mjeseci razrovanog političkog života mi ponova ulazimo u normalne političke i privredne prilike. Naš unutrašnji život u najkraće vrijeme biti će konsolidovan te će se moći slobodno i javno u atmosveri objektivnosti i tolerancije sva naša pitanja raspravljati, tada će »N. Tribuna« koja je, jedina novina na Jadranu jugoslavenski orjentisana još jače odskočiti, a dužnost je dotle svih nacionalista da je marljivo pripomognu. L. F. K.

NADOGRADNJA SOKOLSKOG DOMA

Neophodna potreba bija je izgradnja tuševa za vježbaće kao i nuzprostorjja za diletansku sekciju u sokolskom Domu. Zbog slabih finansijskih sredstava to se do sada nije moglo uraditi i ako kako gore rekoh bila je nužda preko koje se nije moglo dalje prelaziti. Pohod gospodina ministra za fizičko vaspitanje naroda Ante Maštrovića u Makarskoj riješilo je i ovo vitalno pitanje Makarskog Sokolskog društva, jer je g. ministar iz svog budžeta dodijelio kao prvu pripomoć svotu od 10.000 dinara. Sokolsko društvo svome članu bratu ministru Maštroviću veoma je zahvalno na ovoj pažnji, te će ostati vječna uspomena kod sve braće na svog makaranina brata Mastravića.

Plesni odbor koji će se konstituirati još ove sedmice, imati će dužnost da sva očekivanja koja se u njega polažu izvrši na sveopće zadovoljstvo Doznali smo da će na plesu svirati orkestar Sokolskog društva iz Vrgorca, što nas posebno veseli upoznati braću iz Vrgorca.

Kako će priprema za Sokolski ples biti velika, nadograđene prostorije, koje će biti gotove do plesa veoma će dobro poslužiti za razonodu i zabavu i neplesaćima. Nadamo se da će ovogodišnji Sokolski ples biti jedan od najposjećenijih plesova u Makarskoj, te će uz materijalnu biti i moralna zadovoljština svoj braći koja su vlastitom snagom hijeli da uz lozinku napred, uvijek napred za Kralja i Jugoslaviju bude jedini im putokaz pravog sokola

L. F. K.

NESLAGANJE MEĐU SPLITSKIM SPORTISTIMA

Povodom glavne skupštine „Majstora s mora“

Početkom 1936 fuzionirali su se splitski klubovi »Hajduk« i »Aška«. Iako se je ovaj posljednji prethodne sezone izvrsno afirmirao, ipak njegovi vođe pristali su na ponudu »Hajduka«, da igrači »Aška« predju u »Hajduka« i da se stvori jedan jaki klub, koji bi mogao opet da proslavi splitski sport. Međutim se dogodilo, da je jača riba pojela manju i da je protekcija i ovdje i dalje igrala glavnu ulogu. Vođe i igrači b. »Aaška« osjećali su se zapostavljenim, jer su teamovi »Hajduka« bili skoro uvjek isti kao i prije fuzije, pa je jedan dio članova počeo, da pregovara sa »Vukom« obečavajući mu nove igrače, trenera g. Luku Kaliternu i potpunu opravku igrališta. Igrači »Aška« međutim nisu se htjeli da zamjere »Hajduku«, pa nisu htjeli da uđu u novi klub, koji se je i bez njih osnovao i koji se je nazvao »Majstorom s mora«. Poslije prve godine rada, prošle nedjelje sastala se l. god. skupština koju je otvorio pretsjednik inž. g. Celić. koji je ukratko opisao napore Uprave, da uredi igralište sa troškom od d. 129.000 i da stvori jaki kadar sposobnih igrača. Tajnik g. Mandić je konstatovao, da se je strane »Hajduka« upotrebljavale sva razorna sredstvA protiv novog kluba i to najviše zato, jer njegove igrače trenira g. Luka, koji je on na ratnoj nozi sa »Hajdukom«. Kampanja, reče g. Mandić, nije škodila klubu, jer je on okupio mnogo dobrih i radišnih sportista, koji žele da rade samo na sportskoj bazi. Predbacuje jednom dijelu štampe da je nepravedno napala novi klub, podmećući mu razne namjere, koje »Majstor s mora« nije nikad imao. Kad su svi argumenti iscrpljeni, onda se je povela kampanja, da Majstor promijeni svoje ime, koje je odobreno od svih sportskih faktora. Na svakom koraku je novi klub osjećao neprijatestvo »Hajduka«. Novo izabrani presjednik inž. Niko Ferić naglasuje, da je »Hajduk« uspio da stvori sistem rušenja drugih klubova, kako bi sa njihovih ruševina pokupio bolje igrače. Obećaje da će nova uprava odoliti svim nasrtajima na društvo pa ma s koje strane oni dolazili. Poslije nekoliko dana čuli smo, da je „Majstor“ pristao uz separističku rabotu zagreb. »Građanskog«, koju je ovaj poveo u cilju da sport služi onoj politici, koja bi htjela da napravi kineski zid između Srba i Hrvata. Na skupštini je g. Mandić predložio, da se pošalju delegati na Skupštinu Jug. Nog. Saveza u Beograd, da bi štitili interese kluba, ali je g. Katavić bio protiv toga, misleći da niko ne može da promjeni ime kluba, kako to traži »Hajduk«. Ostalo je na tome da uprava o tome odluči. Ova je međutim poslala punopomoć za Skupštinu u Zagreb, »Građanskom«, koji traži ništa manje nego osnivanje posebnog hrvat. nogomet. saveza, kako i na sportskom polju ne bi imali ništa zajedničkog sa Beogradom. Nova uprava, sastavljena uglavnom od bivših »aškovaca«, uvukla je dakle politiku u mladi klub.

A. D.

Biograd n/m

GLAVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA SOKOLSKOG DRUŠTVA

U nedjelju 22 januara u 10 sati u Sokolani, održalo je naše društvo trideset i prvu, glavnu skupštinu, uz učešće velikog broja članova i u prisustvu župskog delegata dr. Ljube Montane. Iz izvještaja, koje su podnijeli funkcineri društva, vidi se da je rad kroz 1938 bio dosta dobar uza sve neprilike, koje su suprostavljaju sokolskom radu u ovim krajevima. Sve društvene kategorije su kroz čitavu godinu vježbale i nastupale na akademijama, javnim nastupima i okružnom sletu u Biogradu. Javni nastupi su dani u Selima Pašmanu i Banju, prilikom posjete tamošnjim četama. Društvo je u svome radu imalo i većih uspjeha jer je uspjelo da osnuje dvije čete i to u Pašmanu i Bibinjama i priredi vrlo uspjeli okružni slet. Osim toga nabavljene su ruče popravljena su sva glazbala, a čineli su dobavljeni iz Čehoslovačke. Sa skupštine su poslati brzojavi Nj. Vel. Kralju Petru II. i Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije. Svi referati su primljeni jedno glasno, pa je izabrana uprava sa drom Barišićem, kao starešinom na čelu. Im

Tijesno

Na 22 o. mj. Sokolsko društvo u Tijesnome, održalo je svoju glavnu godišnju skupštinu, kojoj je kao izaslanik Sokolske župe iz Šibenika, prisustvovao brat Dr. Grga Bogić.

Iz opširnih izvještaja društvenih funkcionera, vidi se, da je društvo tekom minule 1938 godine, postiglo vrlo lijepih rezultata u svom u radu, osobito na izvodjenju zavjeta Sokolske Petrove Petoljetke.

Pri izboru nove Uprave, skupština je jednoglasno potvrdila dosadašnju, na čelu sa bratom A. Obratov apotekarom iz Tijesna.

Iz Komiže

PLES

»Kiki« tamburaško društvo u kojemu ima prijatelju nacionalizmu jugoslavenskom htjelo je da priredi ples, dne 8 januara tg. i bila im je općina ustupila školsku dvoranu i negdašnju »Sokolanu« za tu svrhu. Kad su neki dobri ljudi doznali za tu dozvolu pošli su kod seljačke zaštite — te su došli ljudi sa mašklinima i baš u nedjelju — kad katolička crkva zapovjeda počinak — i prekopali cijelu dvoranu — te plesa nije bilo. Tako je dvorana ostala neuporabiva. Ali na poticaj »Bigeca« kroz kratko vrijeme — sakupili su Mačekovi oci puka komiškog 15.000 Din. — da palketiraju dvoranu. Radi ovog troška „ad hoc“ izabran je neki odbor — koji će zapovjedati dvoranom. Po mjestu zli jezici govore: da neće smjeti ni jedan nacionalista da stupi u dvoranu na ples. Ovo pišemo radi kronike — jer vidimo — da je bio dobro onaj pokojni rekao: Gospodine svak sebi zapovijeda

ČITAONICA:

Mi smo u Komiži imali pre rata i za rata Hrv. Čitaonicu. Za vrijeme okupacije bila se je pretvorila u »Circolo Savoia“. Kad su talijani otišli postala je Jugosl. čitaonica i kao tokova zvala se je do Sv. Stjepana 26. XII. 1938 g. Tog dana na Velikoj skupštini bi pretvarena u Hrvatsku čitaonicu. Sve se ovo mjenjanje imena i zastave od god. 1935 obavlja po nalogu »Bigeca“ i pokrštenih čivuta. Sliku se Kraljevu nije htjelo u tom društvu objesiti motivacijom — da su u tom lokalu bili na slici Franje Josepa izvađene oči. Poslije petomajskih izbora ovo društvo ogriješilo se o §. 2 svojih pravilima t.j. nije vijalo društvenu zastavu. Ovoga ljeta su bojadisali lokal. I kad se je taj posao obavljao — bili su uklonjene i slike i reljefi. Među slikama bila je i slika Ujedinjenje. Sve se je vratilo — ali je Ujedinjenje ostalo da spava u jednom podrumu.

Eto hvala Bogu — najprije je pošla zastava — onda slika Ujedinjenje — te najposlije i mir — pa je tako Jugoslevenska čitaonica u Komiži pretvorena u Mačekovu kancelariju prije sastanka hrvatskih narodnih zastupnika u Zagrebu 15 januara 1939 god. —h—

BIFE „ALPA“ Šibenik
MLJEČNA RESTAURACIJA
Alpa čajni maslac
Alpa - Joughurt - specialitet

Primorska Centrala proizvođačkih i potrošnih zadruga
Mjesna zadruga za poljopr. kredit
Transportno-konzumna zadruga
Proizvođačko-potrošna zadruga
SPLIT

Slastičarna „SPORT“ ŠIBENIK Gradska vrata

ZLATARIJA
G. B. VALLE - SPLIT
VLASTITA RADIONA — UTEMELJENA 1822

„ILS“ INDUSTRIJA LIJESA ŠIBENIK

Tisak i vlasnik: „TIPOGRAFIJA“ štamparsko novinsko i knjižarski zavod, za tiskaru i uredništvo odgovara: direktor Hamilkar Vitaliani, Sibenik